

Πρόγνωση και προορισμός του ανθρώπου

[Ορθοδοξία](#) / [Θεολογία](#) / [Φιλοσοφία](#)

[Αθανάσιος Κορώνης, MSc στην Ορθόδοξη Θεολογία - Ελληνικό Ανοικτό Πανεπιστήμιο](#)

Ο Θεός σαν παντογνώστης, προγιγνώσκει μεν τα πάντα, αλλά δεν προορίζει τα πάντα, παρά μόνο εκείνα τα οποία εξουσιάζει. Και τούτο, επειδή, υπάρχουν πράγματα την ελεύθερη διαχείριση των οποίων έχει παραχωρήσει στον άνθρωπο. Δεν προορίζει ο Θεός την λειτουργία της ανθρώπινης εξουσίας στο παραχωρημένο από Αυτόν τμήμα της πλάσης.

Δεν το κάνει για να αποτρέψει την αυτόματη λειτουργία της ανάγκης η οποία με την άτεγκτη κυβέρνηση της περιορίζει καταλυτικά κάθε ελευθερία και φυσικά και την ανθρώπινη ελευθερία της βούλησης. Επιπλέον, με τον προορισμό θα εμφανιζόταν νομοτελειακά και χωρίς δυνατότητα αντιστροφής το κακό ενώ η αρετή θα βιαζόταν ή θα εξαναγκαζόταν να εμφανιστεί. Επομένως, για τους παραπάνω λόγους ο Θεός, δεν προορίζει, τα παραχωρημένα πράγματα για να δώσει την δυνατότητα στον άνθρωπο να πράξει ελεύθερα στα πλαίσια του αυτεξουσίου του. Στην ουσία, όμως, ο άνθρωπος δεν μπορεί να παραμείνει μόνος του στο αγαθό, παρά την επίφαση της ελευθερίας του. Διότι, αρχή και αιτία παντός αγαθού, και κατά συνέπεια και της αρετής η οποία του δόθηκε κατά χάρη

είναι ο Θεός. Είναι, κατά συνέπεια , αδύνατο για τον άνθρωπο να πράξει το αγαθό ή να το επιθυμήσει, χωρίς τη βοήθεια του Θεού. Δρώντες, άρα, ελεύθεροι και ανεπηρέαστοι από τον προορισμό είναι δική μας ευθύνη να επιλέξουμε την παραμονή μας στο δρόμο του Θεού και της αρετής. Ή να την εγκαταλείψουμε και να συμπορευθούμε με την κακία και τον ηγέτη της τον Διάβολο, ο οποίος μας καλεί σαγηνευτικά και επίμονα σε αυτή. Και τούτο, επειδή, η κακία είναι αναχωρητική κίνηση από το αγαθό, όπως η ίδια ακριβώς κίνηση είναι η φυγή του σκότους από το φως . Επιπλέον, όταν παραμένουμε στους κόλπους του θεού πράττουμε σύμφωνα με τη φύση μας, ενεργούμε κατά φύση, δηλαδή. Ενώ όταν αρνούμαστε τη θεϊκή προστασία και πορευόμαστε προς την κακία βρισκόμαστε στην παρά φύση πλευρά μας. Παρόλα αυτά με την μετάνοια υπάρχει ελπίδα επαναφοράς μας στην κατά φύση κατάσταση μας, η οποία είναι επώδυνη και γίνεται μόνο με επίπονη άσκηση.(Δαμασκηνός, 2009: 203)

Ο Θεός ετοίμασε τον πρωτόπλαστο άνθρωπο για την ομοίωση του με το θείο, αφ' ενός πλάθοντας τον ο ίδιος , κατ' εικόνα Του, κατ' εικόνα Θεού, δηλαδή και, αφ' εταίρου, δωρίζοντας του με την πνοή Του τη θεία χάρη, με την οποία τον έχρησε, ουσιαστικά, συνκοινωνό του βασιλείου του. Ο άνθρωπός αφού ομοιώθηκε κατ' εικόνα με τον Θεό απέκτησε λογικό, ενδιάθετο λόγο, έγινε νοερός, δηλαδή, και περιορισμένο αυτεξούσιο. Αυτές οι ιδιότητες τον έκαναν ικανό να εξουσιάζει τα επίγεια. Ο Θεός δημιούργησε τον άνθρωπο κατ' εικόνα Του αν και γνώριζε εκ των προτέρων ότι θα παρεκτραπεί και θα υποπέσει στην αιώνια φθορά. Για να τον βοηθήσει έπλασε από αυτόν την γυναίκα, με την οποία θα διαιωνίζει, μετά την πτώση, το είδος διαδοχικά, με τη γέννηση, δηλαδή. Σε αυτό το σημείο θα πρέπει

να διευκρινιστεί εννοιολογικά, η διαφορά της γένεσης και της γέννησης. Η γένεση, είναι η πρώτη πλάση η οποία έγινε από τον Θεό, ενώ η γέννηση, γίνεται από τον άνθρωπο, μετά την παραβατική καταδίκη του σε θάνατο, σαν τρόπος διαιώνισης του είδους με διαδοχή. Το αυτεξούσιο, επειδή, στα χέρια των ατελών πλασμάτων είναι επικίνδυνο για αυτό ο θεός δεν το παραχώρησε άνευ όρων αλλά με έναν όρο: να μη φάει ο άνθρωπος τον καρπό της γνώσης. Δελεαστικό αντάλλαγμα για την τήρηση αυτής της εντολής ήταν η υπόσχεση ότι αν τηρηθεί ο άνθρωπος θα ζήσει μέσα στην αιώνια μακαριότητα γιατί θα υπερβεί το θάνατο. Υπήρχε, όμως, και μία τρομακτική απειλή για την ανυπακοή: θα πέσει με δική του υπαιτιότητα στην τρεπτότητα στη βασανισμένη ζωή και τέλος στον θάνατο. (Δαμασκηνός, 2009: 203-204)

[Διαβάστε ολόκληρη τη μελέτη εδώ](#)

<https://bit.ly/3bDswTL>